

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика регіональних географічних досліджень

Освітня програма «Середня освіта (Географія)»

Спеціалізація (за наявності) 014.07 Географія

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Загальне землезнавство
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	укр
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика регіональних географічних досліджень» читається на першому курсі та призначена сформувати у студентів розуміння суті, мети за послідовності аналізу у регіональних географічних дослідженнях. Важливість викладання можна окреслити двома напрямками. По-перше, регіональний аналіз є початковим етапом при розробці прогнозу чи програми подальшого розвитку регіону. У такому разі його результати розглядаються як базові показники для наступних розрахунків. По-друге, регіональний аналіз виступає як констатація стану розвитку регіону, тобто він відіграє роль регіонального діагнозу.

Мета та цілі курсу

Метою викладання дисципліни «Методика регіональних географічних досліджень»: сформувати у студентів систематизовані знання, навички і вміння здійснення регіональних географічних досліджень, ознайомити їх із інструментарієм географічної науки щодо способів збору та опрацювання просторової інформації на регіональному рівні. Основними завданнями навчальної дисципліни «Методика регіональних географічних досліджень» є: - ознайомити студентів з фундаментальними положеннями методики регіональних досліджень, - формування вмінь та навичок при застосуванні методів географічного дослідження, - розвинути вміння аналізувати і використовувати просторову інформацію, - формування вмінь щодо аналізу рядів динаміки просторових географічних даних та здійснювати географічне прогнозування на їх основі.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, самостійного вивчення нових методів дослідження.

СК 02. Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища і процеси як природного, так і антропогенного походження.
СК 09. Здатність володіти педагогічним інструментарієм регіональних та краєзнавчих досліджень
Програмні результати навчання
ПРН 03. Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою.
ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.
ПРН 10. Демонструвати знання сучасних наукових досягнень географічної науки та тенденцій її розвитку, вміння використовувати їх під час викладання географічних предметів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ. Основи методології регіональних досліджень.	Розглянути основи методології регіональних досліджень та вимірювання в географії.	Тести, Практичні завдання
2	Територія як універсальний географічний ресурс.	Обґрунтувати розуміння території як універсального географічного ресурсу.	Тести, Практичні завдання
3	Порівняльно-географічний та метод графів та їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Розглянути порівняльно-географічний та метод графів та їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Тести Практичні завдання
4	Кластерний, факторний аналіз, кореляційний та графічні методи, їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Розглянути кластерний, факторний аналіз, кореляційний та графічні методи, їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Тести, Практичні завдання
5	Методи визначення спеціалізації регіонів та балансовий метод, їх використання у регіональних географічних дослідженнях.	Розглянути методи визначення спеціалізації регіонів та балансовий метод, їх використання у регіональних географічних дослідженнях.	Тести, Практичні завдання

6	Методи прогнозування та їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Розглянути методи прогнозування та їх використання у регіональних географічних дослідженнях	Тести, Практичні завдання
---	--	---	---------------------------

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 100 балів
---	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	100
Лекція	20
Практична робота	50
Самостійна робота	20
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	10
Разом	100

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 5 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери
Література:	
Основна:	
1. Методологія і практика оцінювання території України для заповідання. /За ред. академіка НАН України Л.Г. РУДЕНКА). - Київ : «Наукова думка» НАН	

України, 2020. – 248с.

2. Актуальні напрямки розвитку картографії в Україні / За редакцією Л.Г. Руденка. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://igu.org.ua/sites/default/files/pdf/text/cartography-2019.pdf>

3. Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. — 148 с.

4. Сорокіна Л.Ю. Єдина класифікація природних і антропогенно змінених ландшафтних комплексів / Л.Ю. Сорокіна; Інститут географії НАН України. К.: Вид-во «Сталь», 2019. – 105 с.

5. Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму: Зб. наук. праць. – К., 2018. – 232 с.

6. Чабанюк В. Реляційна картографія: Теорія та практика.- Київ: Інститут географії НАН України, 2018.- 525 с.

7. Дронова О. Л. Запотоцький С. П. Сучасне природокористування: суспільногеографічний контекст : навчально-методичний посібник. – К. : Прінт-Сервіс, 2018. – 214 с

8. Методика інтеграції екологічної складової розвитку у про сторове планування України (регіональний рівень) / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палеха, О.Г.Голубцов, Ш.Хайланд та ін. / під ред. Л.Г. Руденка.

9. Атлас «Економічна і соціальна географія». Київ : ДНВП «Картографія», 2016. 53 с.

10. Eurostat [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

11. Human Development Reports, 2017 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://hdr.undp.org/en/2020-report> .

12. The World Factbook [Electronic resource]. — Mode of access : <https://www.cia.gov/>

13. World Hunger and Poverty Facts and Statistics, 2015 [Electronic resource]. — Mode of access : <https://www.worldhunger.org/>

Додаткова:

14. Атлас вчителя / В. В. Молочко, Ж. Є. Бонк, І. Л. Дрогушевська та ін. Київ : ДНВП «Картографія», 2010. 328 с.

15. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : підручник / В. М. Юрківський. — [2-ге вид]. — К. : Либідь, 2001. — 416 с.

16. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика : навч.посібник / М. М. Книш, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. — 484 с

17. Шаблій О.І. Основи суспільної географії: підручник для студ.вищих навчальних закладів / О.І. Шаблій -2-ге видання. –Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012.- 296 с..

18. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч.посіб./ О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова, В.В. Яворська. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015.-372 с.

19. Топчієв О.Г. Регіональний демографічний розвиток України / О.Г. Топчієв, В.В. Яворська, Н.М.. Дімова. – Одеса: ВМВ, 2014. – 244 с.

20. Яворська В.В. Регіональні демографічні процеси в Україні. Монографія / В.В. Яворська. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013 – 384 с.

21. Пилипенко І.О., Мальчикова Д.С. Методичні аспекти розкриття взаємозв'язків у системі «місто-село» (на матеріалах Херсонської області) // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення. Зб.наук.праць – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2005 – с.141 -151.

22. Пилипенко І.О., Мальчикова Д.С., Пилипенко В.Д. Методичні аспекти географічних досліджень з теми «Населення»// Наукові записки Херсонського відділу Українського географічного товариства. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2006 – с.41 - 48.

23. Кузнєцов С.Г. Територіальне планування і розвиток міст / С.Г. Кузнєцов, І.І. Апанян, Л.М. Богак. - Донецьк: Норд-Прес, 2008. – 335 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Д, каб. 206, https://kgip.pnu.edu.ua/ kgp@pnu.edu.ua
Викладач	к.іст.н., доцент Червінський Андрій Іванович
Контактна інформація викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну знижує максимально можливу оцінку на 5 балів для лекцій та на 10 балів для практичних занять. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) оцінювання не змінюється.</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань</p>

	в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи: prometheus.org.ua www.ed-era.com

Викладач _____